

ПРЕДГОВОР

От измислената история до жестоката истина

Трудно е вече да бъдем безпристрастни във всекидневния си живот, а как да не разкрасим съдбата на персонажите, които обичаме, и да не помрачим или премълчим живота на останалите, когато се обръщаме с лице към френската история?

През XIX век Жюл Мишле е сред първите, които се опитаха да кажат суровата истина за нашето минало. Но белите петна в него съществуват до ден-днешен, особено когато са тясно свързани с големите личности от историята. Навлизаме в този свят чрез неговите тайни и затова всяка измама е възможна. Така е с брата на Луи XIV, с дъщерята на руския император, със смъртта на Наполеон I или с убиеца на добрия крал Анри.

Съвременният свят също поражда въображаеми, но толкова примамливи за разгадаване съдби. Самолети изчезват на едно омагьосано място, свещеник крие съкровище близо до черквата си, проклетие поразява откривателите на скрито имане. Мечтаем за приключения, излезли от страниците на най-добрите романи.

Жан-Франсоа Намиа, историк по призвание, тръгна на лов за лъжливи новини и за подправени сведения, с което ни разкрива жестоката истина!

Пиер Белмар

Наполеон Бонапарт

Какво е станало на Света Елена?

15 юли 1815 година. Близко месец след битката при Ватерло. След като известно време е хранил надежди, Наполеон капитулира. Качва се на „Белерофон”, за да пресече Ламанша и да се предаде на англичаните. Те му съобщават, че ще бъде интерниран на остров Света Елена – някъде из Южния Атлантук, на две хиляди километра от Африка. Информират го, че освен прислугата може да води със себе си трима офицери. Императорът избира маршал Бертран, генералите Монтолон и Гурго; в качеството си на секретар на кабинета приема да го придружи и Лас Касас. Госпожите Бертран и Монтолон могат да дойдат със съпрузите си. Наполеон ще разполага с прислуга от единайсет човека, оглавявана от главния му камериер Маршан. Съпроводен от тази свита, той напуска Европа на 7 август 1815 г. и се качва на борда на „Нортхъмбърленд”, командван от контраадмирал Джордж Кокбърн, за да се отпрати на пътешествие, от което няма да се завърне никога.

Преди да продължим нататък, не е зле да се спрем на избора, направен от императора, на тези най-верни сред верните, които ще споделят съдбата му до самия край. Особено на генерал Монтолон, защото най-малкото, което може да се каже за него, е, че досега не се е отличил с никакви качества или заслуги...

Роден през 1783 г., Шарл Тристан дьо Монтолон е само дващсетгодишен в зората на империята и не е участвал в нито едно от предхождащите я събития, нито ще играе някаква роля и по-късно. Произхожда от привилегирована среда. Преди Революцията баща му е аристократ, полковник със свое военно подразделение, началник на лова на граф дьо

Прованс, тоест на бъдещия Луи XVIII. След смъртта му вдовицата се омъжва повторно за граф Дьо Семонвил, твърде близък до бонапартистките кръгове, и благодарение на неговото покровителство Шарл Тристан ще направи кариера.

Въпреки младостта си той влиза в щаба на маршалите Ожро и Бертие. За напредъка в службата му помага и неговата сестра с първия си брак с маршал Жубер, чийто адютант става Шарл дьо Монтолон. След смъртта на маршала тя се омъжва отново, този път за маршал Макдоналд, и брат ѝ става негов адютант. Той твърди, че е получил четири рани по време на сраженията, но в досието му, запазено при министъра на войната във Венсен, не се споменава и дума за нараняване.

На двайсет и шест години Шарл дьо Монтолон е произведен полковник и назначен за шамбелан. Тъстът го удостоява с графска титла и му издейства поста пълномощен министър при великия херцог на Вюрцбург, чичо на императрицата Мария-Луиза. Но с една любовна афера той пропилява шанса си да върви нагоре. После се влюбва и се оженва за жена с богато минало: два пъти разведената Албин дьо Васал. Наполеон не приема той брак и му съобщава писмено, че е разжалван: „Негово величество отсъжда, че сключеният от вас брак е несъвместим с почетните функции, които е благоволил да ви повери”.

Вследствие на тази немилост двойката се отегчава в провинцията. За щастие на Монтолон не след дълго империята се сгромолясва. Той моментално сменя лагера и предлага услугите си на Луи XVIII, който го назначава за комендант на департамента Лоара. Едва поел длъжността, Шарл Тристан си издейства сумата от 5970 франка под предлог, че ще плаща на войниците си, но я прибира в джоба си. Кралят, който още не е разбрал за кражбата, го произвежда фелдмаршал, тоест бригаден генерал, но положението остава напечено и Монтолон рискува да го сполетят сериозни неприятности, когато истината излезе наяве.

Затова през Стоте дни той моментално се връща при Наполеон. И твърди, че е бил назначен от него за бригаден генерал, но от подобно назначение не е намерена никаква следа, при това фелдмаршалът изобщо не е участвал в сражението при Ватерло. Все пак заедно с жена си Албин съпровожда императора в бягството му – първо в Малмезон, после на остров Екс. Междувременно Луи XVIII е уведомен за кражбата и Монтолон знае, че не може да се надява на никакво снизхождение, ако остане във Франция. Провървява му – успява да се качи на „Белерофон” на път за Англия. Защо Наполеон избира такъв човек, след като почти не го е познавал? Защото му е бил под ръка! Императорът искал да вземе със себе си генералите Савари и Лалман, но англичаните ги отхвърлят, защото ги смятат за опасни. И той се задоволява с единствената останала кандидатура...